

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Středočeský

Inspekční zpráva

Střední průmyslová škola, Mladá Boleslav, Havlíčkova 456

Havlíčkova 456, 293 80 Mladá Boleslav

Identifikátor školy: 600 007 448

Termín konání orientační inspekce: 17. - 20. dubna 2001

Čj.	026 116/01-5118
Signatura	oc4fu221

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Střední průmyslová škola, Mladá Boleslav, Havlíčkova 456, je na základě zřizovací listiny ze dne 19. prosince 1991, dodatku ze dne 31. října 1994 č.j. 24752/94-60 a změny zřizovací listiny (dodatku č. 2) ze dne 29. října 1998 č.j. 29 751/98-21 příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Škola sdružuje střední průmyslovou školu, domov mládeže a školní jídelnu. V souladu s Rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 28 194/99-21 ze dne 15. září 1999 poskytuje škola žákům úplné střední odborné vzdělání ve studijních oborech Strojírenství (23-41-M/001), Silniční doprava (23-45-M/005), Strojírenská technická administrativa (64-42-M/003) a Silniční doprava (23-45-L/514). V době konání orientační inspekce studovalo ve škole celkem 577 žáků ve dvaceti třídách. Cílová kapacita školy 660 žáků byla ve školním roce 2000/2001 využita na 87,5%.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Předmětu je v učebních plánech školy věnována hodinová dotace, která je v souladu s učebními plány vyučovaných studijních oborů schválenými MŠMT ČR. Pro výuku předmětu v jednotlivých ročnících zpracovali učitelé tematické plány, z nichž vyplývá rozdělení učiva do ročníků. Spolehlivým vodítkem pro realizaci výuky však nemohou být, neboť jsou stejně rámcové jako učební osnovy. Výukové cíle byly často stanoveny velmi obecně. Ve zhlédnutých hodinách bylo probírané učivo v souladu s učebními osnovami schváleného vzdělávacího programu jen v případě 3. a 4. ročníků (učební osnova předmětu český jazyk a literatura pro střední školy, schválená MŠMT ČR dne 21. 6. 1990, č.j. 18 743/90-21). V prvních a druhých ročnících neprobíhala výuka podle platných učebních osnov předmětu český jazyk a literatura pro střední školy, schválených MŠMT ČR dne 19. července 1999, č.j. 25625/99-22, což se nejvýrazněji projevilo v literární a zejména komunikační složce výuky, která zcela absentovala. Příprava pedagogů se ve sledovaných hodinách zaměřila především na obsahovou složku vyučování, metodická příprava byla někdy podceněna a v několika případech měla výrazné nedostatky. Plánování výuky v prvních a druhých ročnících bylo nevyhovující, celkově měly plánování a příprava výuky vzhledem ke schválenému vzdělávacímu programu vyučovaných oborů průměrnou úroveň.

Personálně je vyučování předmětu zajištěno pěti vyučujícími, z nichž čtyři mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku ve střední škole a jedna pro výuku v základní škole. Celkově byly personální podmínky výuky zajištěny velmi dobře .

Vyučování předmětu probíhalo v kmenových učebnách, jež odpovídají psychohygienickým zásadám. Vybavenost učebními pomůckami byla v navštívených učebnách velmi nízká, v žádné ze sledovaných hodin nebyla využívána didaktická technika. Ve většině tříd žáci neměli učebnice, což vyučující nahrazovali neproduktivním diktováním poznámek do sešitů. Odborná učebna pro výuku českého jazyka a literatury ve škole není, učebna výpočetní techniky se pro vyučování předmětu nevyužívá. Žáci i učitelé mají ve školní knihovně k dispozici bohatý knižní fond krásné i odborné literatury. Psychohygiena prostředí byla při kontrolních hospitacích průměrná, materiální podmínky byly ve zhlédnutých hodinách hodnoceny jako pouze vyhovující.

Hospitace proběhly v patnácti vyučovacích hodinách. Výukové cíle byly zaměřeny na

vědomosti a dovednosti, které si mají žáci dle učebních dokumentů osvojit. V části sledovaných hodin však byly cíle formulovány velmi široce a obecně, takže bylo obtížné splnění cíle zhodnotit. Z hlediska organizace výuky a použitých forem a metod práce nebyly mezi jednotlivými vyučujícími výrazné rozdíly. Většina hodin byla zvládnuta velmi dobře po obsahové stránce, ale organizace výuky a zvolené metody a formy práce vykazovaly rezervy. Ty spočívaly především v převaze verbálního výkladu učitele, ve frontálním a stereotypním způsobu práce, při kterém poskytovala zpětnou vazbu (většinou při řízeném rozhovoru) jen úzká skupina neaktivnějších žáků. Pravidelná a efektivní práce s učebnicí nebyla v navštívených hodinách registrována, v některých hodinách byla diktována a do sešitů zapisována faktografie obsahově blízká textům v běžně dostupných učebnicích. Snaha vyučujících o předání co největšího počtu informací omezila prostor pro vyjádření názorů a stanovisek žáků, pro uplatnění jejich schopností a zkušeností. Psychohygienu práce byla velmi dobrá z hlediska zařazení vyučovacích jednotek do rozvrhu hodin, z hlediska rytmizace výuky však byla pouze vyhovující. Tři vyučovací hodiny měly výrazné nedostatky, v ostatních byla negativa a pozitiva téměř v rovnováze. Sledované literární hodiny měly výrazné literárně historické zaměření. Výchovný vliv literatury byl účinně využit při interpretaci literárních ukázek ve třídě 3. E. Požadavek učebních osnov na těsné propojení jazykové, slohové a literární výchovy ve většině zhlédnutých hodin naplněn nebyl. Organizace vyučování, volba metod a forem práce měly celkově průměrnou úroveň.

Motivace jako plánovaný a účelový prvek metodické stavby nebyla využita v žádné navštívené hodině. Vstupní motivační metody byly v několika hodinách úspěšně zastoupeny seznámením s cílem a programem vyučovací jednotky nebo aktualizací učiva. Motivační funkce plnily také mezipředmětové vazby směřující k vytvoření historicko-společenského kontextu literárního díla. Regionální problematika motivační úlohu neplnila. Závěrečná motivace směřovaná k domácí přípravě byla ojedinělá. K prověřování znalostí využívali vyučující převážně frontální opakování, často však bez klasifikace či slovního hodnocení. Zhodnocení podílu žáků na splnění výukového cíle v závěru hodin většinou chybělo. Při individuálním zkoušení byli ostatní žáci zaměstnáni samostatnou prací jen v případě tříd 2.E, 2.C a 3.C. Četnost a účinnost motivace byla ve sledovaných hodinách pouze vyhovující, způsob hodnocení měl průměrnou úroveň, celkově jsou v této oblasti negativa a pozitiva téměř v rovnováze. Motivace a hodnocení měly celkově průměrnou úroveň.

Vstřícný přístup učitelů k žákům a příznivá atmosféra byly předností většiny zhlédnutých hodin. Převaha deduktivního vyučování však vytvářela velmi omezený prostor pro diskusi. Pokus o cílevědomý nácvik mluvního projevu nebyl registrován, absentovala zejména organizovaná a kultivovaná komunikace polemického charakteru mezi žáky nebo jejich skupinami. Ve třídách 2.C a 2.E žáci recitovali dohodnuté texty, úroveň jejich projevu byla velmi dobrá. Většina žáků přijímala převažující tradiční způsob výuky s respektem, případně pasivní rezistencí, dohodnutá pravidla chování však respektovali, projevy nežádoucího chování nebyly zaznamenány. V interakci mezi vyučujícími a žáky byla výrazná převaha pozitiv, příležitost ke komunikaci a její úroveň u žáků měla citelně slabá místa. Verbální i neverbální komunikace učitelů byla velmi dobrá. Celkově byla oblast interakce a komunikace hodnocena jako velmi dobrá.

Kvalita vzdělávání byla ve sledovaných hodinách českého jazyka a literatury celkově hodnocena jako průměrná.

Matematika

Výuka matematiky je rozplánována v ročnících jednotlivých studijních oborů do hodinových dotací, které odpovídají schváleným učebním dokumentům. U studijního oboru Silniční

doprava (23-45-M/005) je celkový počet hodin matematiky navýšen o dvě hodiny (místo deseti hodin v rámci celého studia je zařazeno hodin dvanáct - navýšení v prvním a čtvrtém ročníku). Zjištěným negativem bylo nezařazení matematických cvičení v prvním a druhém ročníku u oboru Strojírenství (23-41-M/001) a oboru Servis a opravy strojů a zařízení (23-45-M/005). Při sestavování tematických plánů pro všechny studijní obory (včetně Strojírenské technické administrativy s deseti hodinovou dotací) byly předlohou učební osnovy pro Strojírenství, které předpokládají celkovou dvanáctihodinovou dotaci a zavedení matematických cvičení (to představuje vyšší hodinovou dotaci pro žáky). Tento předpoklad splněn není, a proto chybí dostatečný prostor pro hlubší zvládnutí učiva a jeho procvičení. Obzvláště se tento nedostatek projevil při větších ztrátách hodin v průběhu školního roku (například ve 2. B, kdy v době inspekce byla vyučovaná hodina číslo 66 a dle plánu to měla být již hodina s číslem 90). Tematické plány jsou podrobně zpracované jednotlivými vyučujícími ve druhém až čtvrtém ročníku podle schválených učebních osnov, ale v prvním ročníku podle neplatných učebních osnov (MŠMT ČR dne 5. června 1990, č.j. 17 686/90-21), které byly od 1. září 2000 nahrazeny novými učebními osnovami č.j. 21 307/2000-22 (vyučující ani vedení školy je k dispozici neměli). Z obsahového hlediska byl zjištěn hlavně rozdíl v zařazení tématu „Úvod do výrokové logiky a teorie množin“, který již v nových učebních osnovách obsažen není. Z devíti sledovaných hodin byla příprava vyučujících pětkrát hodnocena jako průměrná a čtyřikrát jako velmi dobrá. Na úroveň přípravy vyučujících mělo vliv slabší materiální zázemí a používané klasické schéma výuky s použitím tabule a křídly. Celkově byla oblast plánování a příprava výuky hodnocena jako průměrná.

Výuka předmětu je zajištěna pěti vyučujícími. Čtyři vyučující mají odpovídající pedagogickou i odbornou způsobilost pro výuku na středních školách, jedna vyučující má odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku pro pátý až devátý ročník základní školy (v době konání inspekce nebyla ze zdravotních důvodů přítomna). Celkově byly ve sledovaných hodinách personální podmínky zajištěny příkladně.

Kmenové učebny, ve kterých výuka matematiky vždy probíhala, měly průměrnou estetickou úroveň. Podnětnost nebyla zajištěna žádným názorným materiálem nebo jinak navozujícím způsobem k probíraným tématům, a proto měla pouze vyhovující úroveň. Žáci používali řádně vedené školní sešity, osobní kalkulátory a ojediněle sbírky úloh z matematiky. Doporučená učebnice Matematika v kostce pro střední školy byla ve výuce použita pouze jednou, a to vyučujícím, žáci ji většinou neměli. Vybavení kabinetu matematiky je zastaralé, vyučující nemají k dispozici žádný moderní názorný materiál ani nové pomůcky, jeho stav je celkově pouze vyhovující. V učebnách byl vždy k dispozici zpětný projektor, ale nebyl ani při jedné sledované hodině využit, přestože by při zadávání krátké písemné práce nebo demonstraci ve stereometrii zefektivnil práci vyučujícího. Tempo výuky bylo vždy přiměřené, členění hodin odpovídalo psychohygienickým zásadám. Nejslabším místem bylo vybavení kabinetu matematiky a podnětnost učeben. Celkově byly psychohygienické i materiální podmínky výuky hodnoceny jako průměrné.

Sledované hodiny matematiky se vyznačovaly podobnou vnitřní skladbou, která byla založena na verbální řídicí práci učitele s použitím pouze tabule a křídly k zápisu nových poznatků nebo řešení příkladů. Z pohledu řízení výuky plnili žáci zadávané úkoly velmi dobře, což ukazovalo na vzájemné respektování dohodnutých pravidel. Vzhledem k vytváření prostoru pro individuální potřeby žáků byl však tento způsob neefektivní. Tímto frontálním vedením výuky bylo dosahováno průměrné úrovně aktivity i samostatné práce žáků. Zvláště v závěru sledovaných hodin se projevil tento nedostatek, neboť shrnutí učiva prováděl většinou pouze vyučující (pokud mu na to zbyl čas) a chyběla tak zpětná vazba v projevu žáků, a to jak v ústní nebo písemné formě. Značný vliv na nestřídání forem a metod práce mělo materiální zázemí

a nedostatek času na procvičování. Celkově byla oblast organizace, metod a forem výuky hodnocena jako průměrná.

Hlavními motivačními prvky ve sledované výuce byly respekt žáků k vyučujícím a častá pomoc při řešení úkolů ze strany vyučujících. Slabším místem byla oblast aktualizace učiva v praxi, nepoužívání výpočetní techniky a dalších zdrojů informací. Ústní zkoušení bylo prováděno tradiční formou řešením příkladu žákem u tabule s tím, že ostatní žáci řešili stejný příklad do školních sešitů. Zpětná vazba měla při zkoušení dvou žáků v hodině, vzhledem k celkovému počtu žáků ve třídě, velmi malou účinnost. Prováděné hodnocení bylo vždy objektivní a učiteli zdůvodněné. Efektivnější písemné nebo ústní opakování učiva se všemi žáky bylo ve sledovaných hodinách provedeno pouze jednou. Průběžné kladení otázek v dalších částech sledovaných hodin vedlo pouze některé žáky k jednoduchým odpovědím, které je navíc nenutily vytvářet jiné postupy řešení. Celkově měly motivace a hodnocení průměrnou úroveň.

Ve všech sledovaných hodinách byla klidná pracovní atmosféra. Vyučující ji v dostatečné míře nevyužívali k otevření diskuse a pro zvýšení aktivity žáků. Dominující řízená komunikace vyučujících měla velmi dobrou úroveň. Základem byl jejich příkladný verbální i neverbální způsob vyjadřování. Celkově byly komunikace a interakce hodnoceny jako velmi dobré, slabším místem byla kvalita ústního vyjadřování žáků nejen v nižších, ale i v maturitních ročnících.

Celkově byla výuka matematiky ve sledovaných hodinách hodnocena jako průměrná.

Občanská nauka

Předmět je zařazen do jednotlivých ročníků v předepsaných hodinových dotacích podle schválených učebních plánů příslušných studijních oborů. Předložené tematické plány měly rozdílnou vypovídací hodnotu o obsahu a časovém rozvržení probírané látky, v mnohých případech byly pouze formálním a málo konkrétním rozpisem plánovaného učiva (např. ve druhém ročníku je na dvě témata „Základní estetické pojmy“ a „Volný čas a jeho využití“ plánováno bez dalšího upřesnění 11 vyučovacích hodin). Porovnáním platných učebních osnov s výše uvedenými plány byly zjištěny ve 2. a 3. ročnících dílčí nedostatky, které spočívaly v nepřesném rozpracování obsahu učebních osnov. U většiny vyučujících předložené plány nečlenily obsah učiva do předepsaných tematických okruhů, rozpis učební látky byl založen spíše na studiu jednotlivých společenských věd, než aby propojoval poznatky z různých společenskovědních disciplín a umožnil tak žákům komplexnější vnímání dané problematiky. V souladu s platnými učebními osnovami bylo využito v rámci mezipředmětových vztahů povolené redukce některých témat, která jsou probírána v jiných povinných předmětech. Zápisy z jednání příslušné předmětové komise tyto úpravy podrobněji nespecifikovaly. Všechny vyučující přistupovaly k přípravě na jednotlivé hodiny odpovědně zejména po stránce věcného obsahu učiva, daleko méně prostoru bylo obecně věnováno metodám a formám výuky. Celkově byla oblast plánování a přípravy výuky hodnocena jako pouze vyhovující.

Na výuce předmětu se podílely celkem čtyři učitelky, z nichž většinu hodin zabezpečovaly dvě vyučující s předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Zbývající dvě vyučující získaly studium na pedagogické fakultě v jednom případě způsobilost k výuce občanské nauky ve školách prvního cyklu, v případě druhém způsobilost k výuce dějepisu a ruského jazyka také ve školách prvního cyklu. Personální podmínky výuky byly hodnoceny jako velmi dobré. Vyučování probíhalo v prostorných a dostatečně prosvětlených kmenových učebnách s průměrnou estetickou úrovní, které byly vybaveny běžným školním nábytkem. Z hlediska podnětnosti pro výuku občanské nauky nebylo prostředí navštívených učebeň přímo motivující. Celkově výukové prostory odpovídaly psychohygienickým zásadám. V oblasti materiálního zázemí pro výuku předmětu byly zaznamenány značné rezervy. Jedinou didaktickou technikou

trvale umístěnou v navštívených učebnách byl zpětný projektor. V části učeben scházelo funkční zatemnění oken i promítací plátno. Vyučující byly často odkázány jen na tabuli, křidu a zdoluhavé diktování poznámek do sešitů, protože žáci nevlastnili žádné učebnice. V kabinetech občanské nauky bylo k dispozici jisté množství studijních textů a dalších materiálů včetně malé videotéky, přesto je materiální zázemí výuky vzhledem k žákům chudé. Ze zápisů příslušné předmětové komise je patrné, že se touto problematikou začala vážně zabývat (diskutován výběr vhodných učebnic na příští školní rok). Materiální podmínky výuky byly hodnoceny jako pouze vyhovující, psychohygienické podmínky výuky měly průměrnou úroveň.

Metody a formy výuky byly poznamenány jak materiálním zázemím, tak rozdílnou invencí jednotlivých učitelek. Dvěma vyučujícím se dařilo ve svých hodinách střídání činností a průběžně žáky aktivizovat vhodně volenými otázkami, které spojovaly probírané učivo s každodenním životem. Výchovně působila četba emotivní výpovědi bývalé členky náboženské sekty, žáky zaujalo i zařazení testu na zjištění „závislosti“. V jedné hodině bylo využito při výkladu a zápisu učiva zpětného projektoru, ve dvou hodinách žáci pracovali s konkrétním textem a ofocenými obrázky. Výslednou efektivitu většiny navštívených hodin snižoval přílišný verbalismus a malá rozmanitost v použitých metodách a formách práce, které v některých případech vedly žáky k pasivnímu přijímání hotových informací. V mnoha hodinách nebyl v závěru vyčleněn prostor pro shrnutí a systematizaci učiva. Organizace, formy a metody výuky měly celkově průměrnou úroveň.

Většina všech vyučujících sdělila žákům v úvodu hodin pracovní program. Motivujícími prvky byla často témata jednotlivých hodin, která korespondovala se současným společenským životem. V části hodin se vyučujícím při výkladu dařilo využívat mezipředmětových vztahů a doplňovat uváděná fakta příklady z praxe. Pro získání podkladů ke klasifikaci využívaly všechny vyučující obvyklých forem ústního i písemného zkoušení a referátů. Kontrolou klasifikačních archů byla zjištěna v některých třídách nízká četnost klasifikace. V závěru hodin nebylo prováděno hodnocení i sebehodnocení výkonů žáků. Oblast hodnocení a motivace měla průměrnou úroveň.

Ve všech navštívených hodinách panoval klid a pořádek, žáci respektovali pokyny vyučujících. Prostor pro vyjádření vlastních názorů, postřehů a zkušeností byl žákům vytvořen jen v menší části hodin. Někteří žáci měli citelné obtíže s jazykově i stylisticky správnou formulací svých myšlenek. Všechny vyučující řídily sledované hodiny na základě velmi dobrého jazykového projevu, což přispívalo k vytváření klidné pracovní atmosféry. Celkově měla oblast interakce a komunikace průměrnou úroveň.

Sledovaná výuka občanské nauky byla celkově hodnocena jako průměrná.

Dějepis

Výuka předmětu vychází z platných učebních plánů školou vyučovaných studijních oborů. Předepsané hodinové dotace pro jednotlivé ročníky byly dodrženy. Předložené tematické plány byly zpracovány podle neplatných učebních osnov (MŠMT ČR dne 27. června 1990, č.j. 19 172/90-21) a obsahovaly jen velmi rámcový rozpis učiva, které bylo v jednom případě časově rozplánováno do školního roku. Porovnáním reálně probíraného učiva s tematickými plány byl zjištěn poměrně značný časový skluz, v jednom případě více jak měsíční. Bezprostřední příprava obou vyučujících se týkala odborné - obsahové části hodin; metodám a formám výuky bylo věnováno výrazně méně pozornosti. Plánování a příprava výuky byly hodnoceny jako pouze vyhovující.

Výuku předmětu zabezpečuje učitel s předepsanou odbornou i pedagogickou způsobilostí

a vyučující, která získala odbornou a pedagogickou způsobilost k výuce dějepisu pro školy prvního cyklu. Personální podmínky výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Výukové prostory kmenových učeben, ve kterých výuka probíhala, odpovídaly psychohygienickým zásadám. Svým zařízením a estetickou výzdobou přímo nemotivovaly k výuce dějepisu. Z didaktické techniky byl ve většině navštívených tříd k dispozici jen zpětný projektor, který nebyl ve sledovaných hodinách použit. Žáci nevlastnili žádné učebnice, jejich jediným studijním materiálem byly zápisky v sešitech. Princip názornosti byl jen okrajově naplněn v jedné hodině, kde vyučující zavěsila na tabuli mapu, se kterou ale v průběhu výkladu nepracovala. Žádné další pomůcky se v hospitovaných hodinách neobjevily. Psychohygienické podmínky výuky byly průměrné, materiální pouze vyhovující.

Společným znakem všech zhlédnutých hodin byla malá nápaditost v použitých metodách a formách výuky, která se projevovala často až stereotypní organizací vyučovacích jednotek. Po krátkém úvodu (opakování nebo zkoušení) následoval obvykle až do konce hodiny dlouhý ústní výklad vyučujících (až 30 minut), při kterém si žáci zapisovali poznámky a občas byli průběžně aktivizováni frontálně kladenými otázkami. Ve dvou případech dokázal vyučující svým poutavým výkladem s odkazem na regionální souvislosti udržet pozornost žáků a vhodně volenými otázkami je vedl k logickému pochopení příčin i důsledků historických událostí. Těmto hodinám nechyběl výchovný akcent, emotivních prožitků docílil u žáků především při probírání poválečného vývoje v ČSR díky osobním vzpomínkám, kterými svůj výklad prokládal. Závěrečné shrnutí a systematizace probraného učiva byly zařazeny jen v jedné vyučovací hodině. Celkově měly organizace, metody a formy výuky průměrnou úroveň.

Ve dvou hodinách zařadila vyučující prověřování znalostí žáků formou ústního zkoušení u tabule. Její otázky navazovaly na předchozí probírané učivo, ale směřovaly spíše k interpretaci jednotlivých faktů, než aby vedly žáky k celkovému pochopení událostí ve vzájemných vztazích a souvislostech. V některých třídách nebyla klasifikace důsledně zapisována do klasifikačních archů. Cílená úvodní motivace a zařazení průběžných motivačních výzev se objevovaly ve sledovaných hodinách jen v malé míře. Oba vyučující částečně využívali mezipředmětových vztahů. V rozdílné míře se jim dařilo probírané učivo aktualizovat uváděním příkladů z praxe. Motivace a hodnocení měly průměrnou úroveň.

Ve sledovaných hodinách žáci respektovali přirozenou autoritu a osobnost vyučujícího, který svým kultivovaným vystupováním vytvářel atmosféru důvěry, spolupráce a přiměřené tolerance. Zvolená organizace, metody a formy výuky vedly u vyučující k tomu, že pozornost žáků ve sledovaných hodinách kolísala a objevovaly se u nich drobnější projevy nekázně, které vyučující řešila napomínáním. Žáci měli obtíže se správnou formulací svých odpovědí, jejich komunikativní schopnosti byly rozvíjeny jen málo, protože nebyl cíleně vytvářen prostor pro vzájemnou diskusi. Oblast interakce a komunikace měla průměrnou úroveň.

Celkově byla výuka dějepisu ve sledovaných hodinách hodnocena jako průměrná.

Chemie

Plánování výuky chemie bylo v souladu se schválenými učebními dokumenty. Výuka probíhala u studijních oborů 23-45-M/005 Silniční doprava - provoz a údržba vozidel, 23-41-M/001 Strojírenství, 64-42-M/003 Strojírenská technická administrativa v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně v prvních ročnících. Předložený tematický plán obsahoval podrobný rozpis učiva do jednotlivých hodin. Sledované hodiny byly velmi dobře připraveny z pohledu plnění cílů, a to vždy v souladu s plánovaným učivem. Plánování a příprava výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Předmět chemie vyučuje jeden pedagog, který je odborně i pedagogicky způsobilý. Personální podmínky byly zajištěny příkladně.

Výuka probíhala v kmenových třídách a v odborné učebně chemie. Všechny navštívené třídy umožňovaly využívání didaktické techniky. Pro výuku praktických cvičení slouží dobře vybavená laboratoř. Vyučující velmi vhodně použil trvale nainstalované video a televizi. Práci usnadňující zpětný projektor nebyl ve výuce využíván. V hodinách učitel pracoval s odbornými texty. Výuka se celkově odehrávala v učebnách s průměrnou estetickou úrovní. Materiální podmínky výuky byly velmi dobré, psychohygienické podmínky byly hodnoceny jako průměrné.

Zvolené organizace, formy a metody práce respektovaly cíle stanovené daným učebním programem. Ve sledovaných hodinách jeví žáci o práci zájem. Zadávané úkoly řešili samostatně do svých sešitů, ke své práci využívali odborné texty. Čas vyučovací hodiny byl efektivně využíván, pouze čas určený k závěrečnému shrnutí učiva a opakování nebyl dostačující. Vyučující věcně správně interpretoval učivo. Organizace, metody a formy výuky měly velmi dobrou úroveň.

Vyučující ve sledovaných hodinách využíval rozmanitých motivačních metod, v hojné míře zařazoval průběžnou motivaci. Hodnocení výkonů žáků bylo objektivní a spravedlivé. Při řešení úkolů poskytoval vyučující žákům pomoc. Dílčí nedostatky se projevovaly v závěrečných částech hodin, které postrádaly výraznější rekapitulaci a hodnocení práce žáků v hodině. Úroveň motivace a hodnocení byla velmi dobrá.

Žáci v hodinách s vyučujícím spolupracovali a snažili se o formulaci svých názorů. Ve třídě vládla přátelská atmosféra založená na vzájemné důvěře. Přístup vyučujícího k žákům se vyznačoval trpělivostí a vstřícností. Komunikace a interakce měly velmi dobrou úroveň.

Sledovaná výuka chemie byla hodnocena jako velmi dobrá.

Tělesná výchova

Tělesná výchova je zařazena do jednotlivých ročníků v předepsaných dvou hodinách v týdnu podle schválených učebních plánů příslušných studijních oborů. Obsah vyučování je vyučujícími rozpracován do časových tematických plánů, u kterých, mimo jednoho podrobnějšího a výstižnějšího zpracování, převažuje více formální charakter (obsahují pouze základní seznam učiva ze schválených učebních osnov s obecným odkazem, že učivo je zařazováno do ročníků s odpovídající náročností). Samotný průběh výuky je do třídních knih zapisován také nekonkrétně (míčové hry, posilování, hrazda, apod.). Tento jev byl nejvíce zjištěn ve čtvrtých ročnících. Hospitační činnost v hodinách tělesné výchovy vedením školy nebyla ve školním roce 2000/2001 do doby konání inspekce prováděna. Vyučující velmi dobře plánují a připravují žáky na jednotlivé sportovní soutěže školy a kurzy (lyžařský, turistický) jak při vyučování, tak i ve sportovních kroužcích (odběhá, basketbal, skok vysoký, posilování). Plánování a příprava výuky byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Výuka je vedením školy zajištěna čtyřmi vyučujícími, z nichž dva splňují podmínky pedagogické a odborné způsobilosti pro výuku tělesné výchovy na střední škole. Jedna vyučující získala studiem na vysoké škole odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku tělesné výchovy v pátém až devátém ročníku základní školy (v době konání inspekce nebyla přítomna ze zdravotních důvodů) a jedna vyučující je absolventkou tříletého trenérského kurzu na fakultě tělesné výchovy a sportu. Personální zajištění výuky předmětu bylo hodnoceno jako velmi dobré.

Sledovaná výuka probíhala ve dvou tělocvičnách, na venkovním hřišti v areálu školy a v posilovně. Ani jedna tělocvična nesplňuje rozměrové podmínky pro vyučované míčové hry (basketbal, volejbal). Venkovní hřiště bylo v době konání inspekce pouze plochou s navezeným

pískem a jedním hřištěm s asfaltovým povrchem pro odbíjenou (povrch byl hrubý a nerovný). Kapacita posilovny je omezená - maximálně deset cvičících žáků. U všech těchto míst není zajištěno v odpovídajícím počtu a kvalitě hygienické a sociální zázemí (umývárny se sprchou, šatny). Materiální vybavení kabinetu má standardní úroveň. Revize sportovního nářadí byla předložena, neobsahuje však úplný seznam všech kontrolovaných věcí, které se používají při hodinách tělesné výchovy. Počet sportovišť pro provádění tělesné výchovy (k dispozici jsou vedle výše popsaných míst ještě dva antukové kurty v areálu školy) byl odpovídající, avšak jejich stav byl hodnocen jako pouze vyhovující. Kromě jedné tělocvičny je nutná celková rekonstrukce včetně hygienického zázemí. Celkově byly materiální a psychohygienické podmínky hodnoceny jako průměrné.

Organizace vyučování byla ve sledovaných hodinách na velmi dobré úrovni, slabším místem byla pořadová cvičení zvláště v závěru hodin. Organizační pokyny všech vyučujících měly jasnou strukturu a byly srozumitelné. Žáci byli vysoce samostatní, což ukazovalo na časté vytváření prostoru pro jejich individuální potřeby i skupinové aktivity. Z organizačního a psychohygienického hlediska jsou nevhodné pětiminutové přestávky před hodinou i po hodině tělesné výchovy. Celkově byly organizace, formy a metody výuky hodnoceny jako velmi dobré.

Pozitivním zjištěním byl malý počet uvolněných žáků školy z vyučování tělesné výchovy (celkem devět z 577) a malý počet krátkodobě omlouvajících se žáků ve sledovaných hodinách, což je jeden z aspektů velmi dobré motivační práce vyučujících. Žáci prováděli všechna cvičení se zájmem zvládnout je co nejlépe. Motivujícím bylo vhodné střídání atletických, gymnastických a posilovacích cvičení s míčovou hrou v prvních až třetích ročnících. Ve čtvrtých ročnících se již střídaly hlavně posilovací cvičení a míčové hry, částečně zde byla opomíjena gymnastika a atletika. Hodnocení žáků mělo slabší úroveň a nebylo ve sledovaných hodinách prováděno dostatečně. Klasifikace nebyla provedena ani jednou, přestože záznamy vyučujících při kontrole ukazovaly na dostatečnou četnost. Celkově měly motivace a hodnocení průměrnou úroveň.

Vyučující vhodně spojovali ve sledovaných hodinách splnění předpokládaného cíle se zájmem žáků o příslušnou disciplínu či hru, a to vytvářelo velmi dobré a komunikativní prostředí. Žáci komunikovali s vyučujícími bezprostředně, ale s respektem. Mezi žáky panovala atmosféra spolupráce a přiměřené tolerance (pouze u starších žáků se občas objevil nedostatek v oblasti používání neslušných až vulgárních výrazů). Celkově byly interakce a komunikace hodnoceny jako velmi dobré.

Výuka tělesné výchovy byla ve sledovaných hodinách hodnocena jako průměrná. Slabším místem byl stav venkovních prostor s písčítým povrchem a pouze vyhovující až nevyhovující stav hygienických zařízení u všech sportovišť.

Odborné ekonomické předměty

Výuka probíhala ve sledované skupině předmětů (ekonomika a účetnictví) dle schválených pedagogických dokumentů studijních oborů 64-42-M/003 Strojírenská technická administrativa, 23-45-M/005 Silniční doprava a 23-41 M/001 Strojírenství. Časová dotace předmětu ekonomika byla posílena v souladu s možnostmi, které učební plány studijních oborů Strojírenská technická administrativa a Strojírenství dovolují. Obsah učiva odpovídal učebním osnovám pouze ve třídách studijního oboru Strojírenská technická administrativa. Předmět ekonomika není ve třetích a čtvrtých ročnících studijních oborů Silniční doprava a Strojírenství vyučován dle učební osnovy schválené dne 6. dubna 1999, č.j. 18 052/99-23 s platností od 1. září 1999. Vyučujícími zpracované časové tematické plány uložené u zástupce ředitele školy plní svou funkci jen částečně, neboť jsou většinou stejně rámcové jako učební osnovy.

Plánovací účel lépe plní plány předložené učiteli s detailnějším rozčleněním tematických celků. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla zodpovědná, stanovené výchovně vzdělávací cíle byly směřovány k pochopení mechanismu fungování ekonomiky. Na změny v legislativě učitelé žáky upozorňují a v předmaturitním období aktualizují informace podané v předmětech ekonomika a účetnictví. Ve čtvrtých ročnících byla z důvodu závěrečného opakování před maturitní zkouškou využívána v časovém tematickém plánu vytvořená časová rezerva. Dvoutýdenní skluz oproti tematickému plánu byl zjištěn ve výuce předmětu ekonomika ve druhém ročníku studijního oboru Strojírenská technická administrativa. Oblast plánování a přípravy výuky byla hodnocena jako průměrná.

K výuce hospitovaných odborných předmětů je jeden vyučující odborně i pedagogicky způsobilý a druhý učitel je k výuce předmětu ekonomika pouze odborně způsobilý. Personální podmínky jsou velmi dobré. Výukové prostory jsou kmenovými třídami, které nejsou pro výuku ekonomicky zaměřených předmětů příliš motivující. Učebny, ve kterých byla výuka sledována, byly vybaveny zpětnými projektory, promítacím plátnem nebo pro promítání upravenou plochou. Ve čtyřech sledovaných vyučovacích hodinách byl zpětný projektor vhodně a účelně použit. Žáci jsou odkázáni pouze na poznámky v sešitech, protože nemají k dispozici vhodné učebnice. Zkontrolované sešity byly pečlivě vedeny, zápisy opatřovány číslem vyučovací hodiny, datem a tématem hodiny. Učitelé svoji přípravu podřizují skutečnosti, že učebnice odpovídající učební osnově a vyhovující potřebám středoškoláků na trhu není. Využívají proto pro přípravu odborné publikace a časopisy, jejichž nákup je limitován množstvím přidělených finančních prostředků. Žákovský nábytek měl v navštívených učebnách rozdílnou míru opotřebení a poškození. Materiální a psychohygienické podmínky byly hodnoceny jako průměrné.

Organizace vyučování ve zhlédnutých hodinách ekonomiky ve čtvrtých ročnících byla ovlivněna termínem blížících se maturitních zkoušek. Opakování probraného učiva bylo účelně řízeno vyučujícím a žáci se aktivně zapojovali do vyučovacího procesu. Vyučovací hodiny se vyznačovaly pracovním charakterem, čas byl efektivně využíván. Ve skladbě hodin byl vytvořen prostor pro aktualizaci učiva s ohledem na změny zákonných norem. Oprava kontrolního testu z předmětu účetnictví byla provedena žáky na tabuli. Každý krok byl jimi zdůvodňován a vkládán do širších souvislostí, učitelem byl v případě potřeby doplňován. Rozvíjení komunikativní dovednosti věnoval pozornost učitel zvláště při komplexním opakování ve čtvrtém ročníku, v ostatních ročnících nebyly výjimečné jednoslovné odpovědi žáků. V hospitovaných hodinách bylo účelně použito zpětného projektoru. Organizování vyučovací hodiny v několika případech neumožnilo provést shrnutí a závěrečné opakování. Organizace, formy a metody výuky byly hodnoceny jako průměrné.

Prověřování znalostí a vědomostí organizoval učitel ve vyučovacích hodinách předmětu ekonomika ve čtvrtých ročnících shodně s maturitní zkouškou. Zkoušení žáci si otázky losovali a snažili se souvisle k losovaným tématům vyjadřovat. Tím byla navozována atmosféra ústní maturitní zkoušky. Hodnocení žáků prováděli oba učitelé veřejně a objektivně, používali však nejednoznačně stanovených číselných hodnot, např. dvě minus, tři minus. Ve dvou případech chybělo zdůvodnění klasifikace. Rodiče jsou informováni o prospěchu v předmětech ekonomika a účetnictví prostřednictvím klasifikační tabulky v sešitě žáka. V hodnocení výkonu některých žáků se soustředil učitel více na nedostatky jejich výkonů, případná snaha a pokrok nebyly hodnoceny. Výklad probírané učební látky získával na přitažlivosti vhodně volenými příklady z praktického života. Motivace a hodnocení byly hodnoceny jako průměrné.

Odborná úroveň obou učitelů a způsob jednání se žáky pozitivně ovlivňovaly atmosféru ve třídách. Žáci projevovali o výuku zájem, ve vyučovacích hodinách se nevyskytovaly problémy s jejich chováním a jednáním. Zvláště v případě pedagoga, který působí na škole již

několik let, byly zřejmé sympatie ze strany žáků. Spolupráce mezi žáky a učiteli byla založena na vzájemné důvěře. Oba vyučující žáky respektovali a snažili se o vytvoření prostoru pro jejich zapojení do výuky. Vyučující se vyjadřovali spisovně, někteří žáci však své odpovědi nebo názory spisovně a srozumitelně sdělit nedokázali. Oblast komunikace a interakce byla hodnocena jako velmi dobrá.

Výuka v odborných ekonomických předmětech ekonomika a účetnictví byla celkově hodnocena jako průměrná.

Technika administrativy

Kontrolní hospitace se uskutečnily v prvním a druhém ročníku studijního oboru 64-42-M/003 Strojírenská technická administrativa. Při inspekci nebyl zjištěn nesoulad výuky s předepsaným učebním plánem a osnovami. Učitelka předmětu vypracovala časové tematické plány. Ty, které jsou uloženy u zástupce ředitele školy, byly pouze formální a neobsahovaly podrobnější informace o probíraném učivu. S vlastním, velmi detailně členěným plánem, charakterizujícím téma každé vyučovací hodiny, vyučující v hodinách průběžně pracovala. Výukové cíle sledovaných hodin byly reálné a odpovídaly profilu absolventa sledovaného studijního oboru. Učivo korespondovalo se současným stavem teorie a praxe. Vyučující byla na sledované hodiny velmi svědomitě připravena. Plánování a příprava výuky byly hodnoceny jako příkladné.

Vyučující předmětu technika administrativy splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, ve znění pozdějších předpisů. Personální zajištění výuky je příkladné. Sledovaný předmět byl vyučován v odborné učebně, která plně vyhovovala danému účelu. Třída byla vybavena šestnácti elektronickými psacími stroji. Učebny výpočetní techniky nelze pro výuku techniky administrativy využít z důvodu jejich vysoké obsazenosti. Okna učebny byla zastíněna žaluziemi proti přesvětlení slunečním svitem a v případě potřeby žáci pracovali při dostatečném umělém osvětlení. Ve třídě byly instalovány tabule, pro výuku začátečníků chyběl model klávesnice. Žáci používali učebnice techniky administrativy, ze kterých vyučující zadávala též domácí úkoly. V sešitech si žáci zaznamenávali poznámky o změnách, které doznala příslušná norma. Dle rozvrhu hodin zařazený dvouhodinový celek byl náročný pro žáky i vyučující. Tuto nepříznivou okolnost řešila učitelka vhodně voleným tempem, vložením relaxačních prvků, odchodem žáků z učebny v čase přestávky a rozvíčením rukou a prstů v úvodu vyučovacích hodin. Materiální i psychohygienické podmínky výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala stanoveným výukovým cílům, které učitelka jasně stanovila. Výuka byla věcná, její tempo přiměřené a odborná úroveň velmi dobrá, zajímavě byly podány problémy k řešení. Množství předávaných informací odpovídalo učebním osnovám a schopnostem žáků. Při výuce byly účelně uplatňovány mezipředmětové vztahy a praktické zkušenosti žáků. Stanovený čas využívala vyučující efektivně, v závěru hodiny zbyl prostor na shrnutí a rekapitulaci. Domácí úkoly byly žákům zadávány. Úkoly řešené ve vyučovacích hodinách a domácí úkoly zařazují žáci do svých osobních složek. Učitelkou byly tyto práce pravidelně hodnoceny a známkovány. Organizace, formy a metody výuky byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Většina žáků má o studium zájem a je tak přirozeně motivována. V průběhu hospitací byla patrná snaha vyučující tuto motivaci dále rozvíjet. K tomu využívala rozmanité motivační metody. Učivo bylo vhodně aktualizováno osobními zkušenostmi žáků a učitelka uváděla pro ilustraci názorné příklady z praxe. Důležitou roli sehrála též přirozená autorita, odborné vědomosti a projev vyučující. Ověřování dovedností žáků probíhalo písemnými testy. Úkoly

kladené žákům byly dobře promyšlené a zaměřené na srozumitelná, jednoznačná sdělení. Hodnocení žákovských prací bylo objektivní, odvislé od počtu chyb a počtu čistých úhozů. Žáci byli výrazně vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení. Celková úroveň motivace a hodnocení byla velmi dobrá.

Nežádoucí projevy žáků nebyly během hospitací pozorovány. Vyučující navodila klidnou pracovní atmosféru, zdravě soutěživé klima a se žáky přirozeně komunikovala. Ve sledovaných hodinách převládala vzájemná důvěra a žáci projevovali pozitivní vztah k výuce. Verbální i neverbální projev učitelky byl velmi dobrý, také žáci se bezprostředně vyjadřovali. Interakce a komunikace byly hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově byla kvalita vzdělávání předmětu technika administrativy hodnocena jako velmi dobrá.

Technické kreslení

Výuka předmětu technické kreslení vychází z platných učebních plánů školou vyučovaných studijních oborů. Časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících byla dodržena. Obsah učiva byl v souladu s platnými osnovami podrobně rozpracován do tematických plánů. Mírné odchylky v některých třídách od předloženého učebního plánu neměly za následek neplnění učebních osnov. K přípravě na jednotlivé hodiny přistupovali vyučující velmi pečlivě a zodpovědně. Kladně lze hodnotit nejen velmi podrobně zpracovanou písemnou přípravu jednoho z vyučujících na jednotlivé hodiny, ale především přípravu individuálních zadání technických výkresů žáků spojenou s následnou kontrolou a vyhodnocením odevzdaných prací. Převahu pozornosti věnovali oba vyučující obsahové stránce přípravy, v menší míře se zabývali organizací, metodami a formami práce. Plánování a příprava výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Výuka posuzovaného předmětu je zajištěna dvěma vyučujícími, z nichž jeden naplňuje kritéria odborné a pedagogické způsobilosti pro daný předmět a typ školy. Druhý vyučující je absolventem vysoké školy příbuzného technického oboru bez předepsané pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost ovlivnila ve sledovaných hodinách úroveň výuky. Přestože učitel hojně využíval velmi podrobné písemné přípravy, projevila se jeho ne zcela odpovídající odborná kvalifikace pro daný předmět v kvalitě výuky dílčími nepřesnostmi ve výkladu a dále nerozlišením zásadních poznatků od věcí podružných. Personální podmínky výuky byly hodnoceny jako průměrné.

Prostředí navštívených učeben, ve kterých byla výuka sledovaných hodin realizována, odpovídalo psychohygienickým zásadám. Jednotlivé třídy byly ve většině případů nedostatečně vybaveny pro výuku posuzovaného předmětu, jejich prostředí nebylo pro výuku stimulující. Žáci neměli k dispozici žádnou učebnici, pro výuku jim bylo doporučeno několik titulů k zakoupení. V průběhu hodin nebyla vůbec použita didaktická technika, práce s odbornými publikacemi ani jiným studijním materiálem. S výjimkou ojedinělého případu ukázky strojních součástí, které měly vztah k probíranému tématu, se využívání pomůcek omezilo pouze na tabuli, křídly (v některých případech barevné) a trojúhelník s kružítkem. I když byl v učebně umístěn zpětný projektor, zadával vyučující jednotlivým žákům individuální vstupní hodnoty pro zhotovení výkresu diktováním. Tato skutečnost nejen snížila efektivitu hodiny, ale vedla v některých případech i k nepochopení zadání a vzniku nejasností. Celkově měly materiální podmínky výuky pouze vyhovující úroveň, psychohygienické podmínky výuky byly průměrné.

V oblasti organizace, forem a metod výuky měly sledované hodiny jeden společný znak – důraz byl kladen na výklad učitele. Obsahově i časově velmi malá nebo vůbec žádná pozornost byla věnována opakování probraného učiva, ověřování toho, zda žáci látku skutečně pochopili,

samostatné práci žáků a aplikaci obecných závěrů nebo využití mezipředmětových vztahů. Při sledované výuce pak zcela absentovaly především problémové a heuristické prvky výuky, rozvoj kreativity a prostorové představivosti, tedy dovedností, které jsou nezbytným předpokladem budoucího dobrého technika. Z pohledu rozmanitosti vyučovacích metod byly sledované hodiny velmi chudé. Monotónní schematismus frontálního vyučování bez aktivizujících metod práce nekladl na žáky většinou jiné nároky, než aby průběžně zapisovali poznámky do sešitů. Efektivita hodin tím byla výrazně zpochybněna. Tempo výkladu bylo adekvátní schopnostem žáků přepisovat poznatky z tabule, značně však podceňovalo jejich intelektuální schopnosti. Zápis vyučujících na tabuli byl přehledný s využitím poznatků technického zobrazování a písma. Kladně lze hodnotit pravidelnou kontrolu zápisů v sešitech vyučujícím bez pedagogické způsobilosti. Sešity žáků byly v převážné většině posuzovaných případů vedeny velmi pečlivě, respektovaly technické i estetické normy. Pozitivním rysem je i zadávání technických výkresů žákům, které zhotovují mimo vyučování. Počet jimi doposud zpracovaných výkresů se jeví jako dostatečný. Individuální zadání nutí žáky vyřešit úkoly samostatně. V souhrnu měly organizace, formy a metody práce pouze vyhovující úroveň.

Vstupní motivační metody nebyly při výuce příliš zastoupeny. Žáci ve většině případů nebyli seznámeni s programem a cílem vyučovací hodiny. Na konci vyučovací jednotky zcela chybělo závěrečné zhodnocení práce žáků. Ke klasifikaci znalostí a dovedností žáků bylo ve sledovaných hodinách využíváno běžných forem individuálního zkoušení, které bylo vedeno formou klasických zjišťovacích otázek. Výsledná klasifikace byla přiměřená a objektivní, v závěru klasifikace ale chybělo zhodnocení a rozbor chyb. Významným zdrojem klasifikace jsou výše zmiňované technické výkresy žáků. Četnost známek byla dostačující. Motivace a hodnocení měly průměrnou úroveň.

Ve zhlédnutých hodinách nebyly zaznamenány nežádoucí projevy žáků, učitel byl respektován. Vztah vyučujících k žákům byl přátelský. Komunikace probíhala téměř výlučně jednosměrně od učitele k žákům, komunikační aktivita žáků byla velmi malá a nebyl pro ni vytvářen prostor. Několik ojedinělých zjišťovacích dotazů učitele při výkladu mělo spíše formální charakter. Iniciativa žáků nebyla tlumena ani povzbuzována, celkově setrvala na nízké úrovni a ve většině sledovaných hodin se nepodařilo získat jejich zájem o probíranou problematiku. Pokud byl výjimečně žákem položen učiteli dotaz, nebyl dále využit v procesu výuky jako zpětnovazební, pro indukci nebo dedukci apod. Oblast interakce a komunikace byla hodnocena jako průměrná.

Celkově byla sledovaná výuka předmětu technické kreslení hodnocena jako průměrná.

Silniční vozidla

Předmět je zařazen do jednotlivých ročníků v předepsaných hodinových dotacích podle schválených učebních plánů příslušných studijních oborů. Tematický plán respektuje platné učební osnovy, je však zpracován pouze obecně a nerozpracovává obsah učiva do menších celků. Kontrolou bylo zjištěno, že se v některých případech neshoduje předložený tematický plán se zápisy v třídní knize. Tyto úpravy vyplynuly v průběhu školního roku z aktuálních potřeb a mezipředmětových vztahů a neměly za následek neplnění učebních osnov. K přípravě na jednotlivé hodiny přistupovali vyučující pečlivě a zodpovědně. Především je třeba kladně hodnotit přípravu sady didaktických fólií pro zpětný projektor orientovaných na konstrukční prvky silničních vozidel. Převahu pozornosti věnovali oba vyučující obsahové stránce přípravy, v malé míře se zabývali organizací, metodami a formami práce. Plánování a příprava výuky byly hodnoceny jako průměrné.

Výuka posuzovaného předmětu je zajištěna dvěma vyučujícími, z nichž jeden je odborně i pedagogicky způsobilý pro daný typ školy, druhá vyučující je způsobilá pouze odborně.

Personální podmínky výuky byly hodnoceny jako velmi dobré. Prostředí navštívených učeben, ve kterých byla výuka sledovaných hodin realizována, odpovídalo psychohygienickým zásadám. Ve většině případů probíhala výuka ve specializované učebně, která byla velmi dobře vybavena pro výuku hodnoceného předmětu. Prostředí bylo motivující a podnětné, učebna byla vybavena nástěnnými obrazy s tematikou konstrukce motorových vozidel, v zadní části místnosti byly přístupné modely a řezy součástí i konstrukčních celků, nástěnky byly rovněž zaměřeny na tematiku motorových vozidel. Z didaktické techniky byl zastoupen pouze zpětný projektor. Ve dvou případech probíhala výuka v kmenové učebně, jejíž prostředí nebylo pro výuku stimulující. Žáci neměli k dispozici žádnou učebnici, pro výuku jim byla literatura pouze doporučena. Tento nedostatek byl částečně eliminován fotokopii didaktických fólií, které měli žáci k dispozici. Celkově měly materiální podmínky výuky velmi dobrou úroveň, psychohygienické podmínky byly průměrné.

S ohledem na organizaci, formy a metody výuky byla struktura sledovaných hodin poměrně různorodá. Společným rysem všech navštívených hodin byl odborně fundovaný výklad, v řadě případů však na úkor ostatních částí hodiny. Převládající naukové pojetí nebylo ani v závěru hodiny doplněno celkovým utříděním a zopakováním probraného učiva. V hodinách vyučujícího s předepsanou způsobilostí výuce bylo častěji zařazeno střídání činností, uplatňování mezipředmětových vztahů, využívání prvků názorného vyučování a především uvádění aplikovaných příkladů z praxe. I zde se však projevily negativní aspekty snižující celkovou efektivitu hodiny. Organizace hodiny neměla vždy zcela srozumitelnou a transparentní strukturu, hodina byla občas narušována nepodstatnými odbočkami tříšticími pozornost žáků, pro některé fáze vyučovací jednotky nebyla zcela adekvátní příprava pomůcek a modelů. Jen sporadicky byly žákům kladeny vztahové otázky a jejich didaktickou hodnotu snižovalo především nepříliš srozumitelné směřování ke správnému cíli doplňujícími dotazy. Částečně absentoval i podrobnější rozbor a zobecnění správných odpovědí pro poučení ostatních žáků. Zpětná vazba byla zařazována minimálně, v dostatečné míře nebylo využíváno dedukce žáků. Tyto negativní rysy se vyskytly i v hodinách vyučující bez pedagogické způsobilosti, především však zde chyběla jakákoliv výrazná forma aktivizace žáků. V jednom případě zvolená forma opakování metodou výkladu spojeného se zápisem na tabuli byla zvláště s ohledem na délku trvání velmi jednotvárná a málo efektivní. Obecné teoretické vztahy nebyly prakticky aplikovány. Sporadicky bylo využíváno mezipředmětových vazeb. Celková úroveň navštívených hodin byla z hlediska organizace, forem a metod výuky hodnocena jako průměrná.

Vstupní motivační metody nebyly oběma vyučujícími příliš využívány. V průběhu některých vyučovacích hodin byli žáci motivováni konkrétními příklady z každodenního života. Žáci jeví především v hodinách vyučujícího s odbornou i pedagogickou způsobilostí o předmět zájem, který se projevoval dotazy a upřesněními výkladu. Tento zájem dokumentovala i úprava sešitů, které byly vedeny velmi pečlivě a respektovaly technické i estetické normy. Četnost známek nebyla s ohledem na hodinovou dotaci a význam předmětu dostačující. Motivace a hodnocení měly průměrnou úroveň.

Spolupráce mezi žáky a pedagogy byla vstřícná, založená na vzájemné důvěře. Přirozená autorita vyučujících přispívala k vytváření prostředí důvěry a spolupráce. Žáci projevovali pozitivní vztah k výuce. Obecně lze konstatovat, že pro komunikaci s žáky nebyl cíleně vytvářen dostatečný prostor, přestože mezi oběma vyučujícími byly v této oblasti výrazné rozdíly. Celkově měla oblast interakce a komunikace průměrnou úroveň.

Celkově byla sledovaná výuka předmětu silniční vozidla hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě hodnocení deseti sledovaných předmětů byla kvalita vzdělávání hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Při zpracování perspektivní koncepce byla zohledněna dlouholetá tradice školy v technických oborech strojírenského zaměření. Na měnící se podmínky na trhu práce škola reagovala v první polovině 90. let otevřením a stabilizací nosných studijních oborů Strojirenství a Silniční doprava (pro žáky z devátých tříd ZŠ a pro absolventy tříletých učebních oborů) a doplňkového příbuzného oboru Strojírenská technická administrativa. Tento koncepční záměr se daří v posledních dvou letech naplňovat tím, že více žáků je přijímáno do ryze technických oborů, přičemž obor Strojírenská technická administrativa bývá v ročníku zastoupen jednou třídou. Vedení školy se snaží naplňovat jednu ze svých priorit - skloubení odborných vědomostí s praktickými dovednostmi tím, že umožňuje studentům individuální i skupinové praxe v řadě podniků regionu. Roční plán není zpracován jako samostatný ucelený dokument, ale má podobu písemně zpracovaného časového harmonogramu, ekonomické rozvahy, personálního a organizačního zabezpečení školního roku. Na tvorbě těchto dokumentů se aktivně podílelo užší vedení školy. Operativní plánování je zajištěno písemnými týdenními plány, se kterými jsou pracovníci seznamováni na pravidelných týdenních poradách sboru. Ve škole jsou vyučovány obory v souladu s Rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 28 194/99-21 ze dne 15. září 1999. Povolené úpravy učebních plánů vycházely z potřeb a možností školy. U studijního oboru 23-45-M/005 Silniční doprava - provoz a údržba vozidel byl ve čtvrtém ročníku překročen stanovený maximální týdenní počet hodin povinných vyučovacích předmětů o jednu hodinu (z 32 na 33 hodin), přestože poznámky k učebnímu plánu takovou možnost úpravy nepřipouštějí. Došlo tak k porušení ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb. o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. U studijního oboru 23-41-M/001 Strojirenství nebyl naplněn učebním plánem předepsaný požadavek 132 hodin povinných vyučovacích předmětů za studium (škola upravila na 128 hodin). Obdobným způsobem zkrátila škola předepsaný počet hodin povinných vyučovacích předmětů u studijního oboru 64-42-M/003 Strojírenská technická administrativa z plánovaných 132 na 126 hodin (zjištěno u čtvrtého ročníku). V obou případech chybí v poznámkách k těmto studijním plánům sdělení, že škola může provádět úpravy až do výše 10% celkového týdenního počtu vyučovacích hodin v příslušném ročníku. Přestože v předchozích učebních dokumentech těchto oborů tato možnost úpravy popsána byla a Standard středoškolského odborného vzdělávání (schválený MŠMT ČR dne 18. listopadu 1997, č.j. 34221/97-23 s platností od 1. ledna 1998) tuto pravomoc ředitelům škol přiznává (naplnění tohoto Standardu je podmínkou pro schválení nových učebních dokumentů), v předložených učebních dokumentech tato možná desetiprocentní úprava zmíněna není. Byl tak porušen § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb. o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Z hodinové dotace určené pro volitelné předměty byly posíleny předměty povinného základu, protože škola výuku volitelných (ani nepovinných) předmětů nerealizuje. Snížení celkového počtu hodin vzniklo nevyužitím celé této hodinové dotace. Podle neplatných učebních osnov byla plánována výuka českého jazyka a literatury (v 1. a 2. ročníku), matematiky (v 1. ročníku) a dějepisu (v 1. a 2. ročníku), byl tak porušen § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb. o soustavě

základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Vedení školy plánuje a průběžně realizuje řadu akcí výchovných (besedy, návštěvy divadel, výstav atd.) i zaměřených na odborný růst studentů (exkurze do průmyslových podniků, servisů, návštěvy autosalónů a pod.). Další aktivity škola plánuje v oblasti vzdělávacích činností (např. účast na olympiádách) i v oblasti sportovní.

Škola na rok 2000 zpracovala „Vnitřní rozpis počtu zaměstnanců a prostředků na platy“ v tabulkové formě s požadovanými údaji. K zabezpečení rovnoměrného čerpání prostředků byl tento rozpis v roce 2000 průběžně aktualizován. Škola důsledným sledováním vývoje všech závazných ukazatelů mzdové regulace využívala zjištěných údajů ke včasnému provádění přesunů mezi jednotlivými složkami platu. Na počátku roku 2000 byla v tabulkové podobě zpracována „Finanční rozvaha“ vyjadřující celkovou potřebu finančních prostředků včetně odhadu krytí dalšími zdroji na zajištění provozu. V průběhu roku byla rozvaha přepracována a upravována na změněné podmínky. S ohledem na podrobně zpracované finanční rozvahy a prokazatelně vyčíslenou potřebu finančních prostředků s cílem o vyrovnanost rozpočtu v rámci finančního vztahu ke zřizovateli byly škole nadřízeným orgánem upravovány závazné ukazatele neinvestičních výdajů. Kromě finančních rozvah škola ještě zpracovala vlastní podrobnější plán jednotlivých druhů nákladů a výnosů na rok 2000. Plán obsahoval náklady a výnosy s rozdělením na školu, školní jídelnu, domov mládeže a školní jídelnu při domově mládeže a zároveň určoval realizaci jednotlivých konkrétních nákladů a výnosů.

Celkově byla oblast plánování vzhledem k nepovoleným zásahům do učebních plánů a nerespektování platných učebních osnov výše uvedených předmětů hodnocena jako pouze vyhovující.

Organizování

Základem pro organizování chodu školy je dokument s názvem Organizační řád SPŠ Mladá Boleslav platný od 1. září 1999. Přehledným a jasným způsobem stanovuje základní pravidla pro fungování organizace včetně organizačního schématu. Řadu pravomocí delegoval ředitel na své přímé podřízené - jejich činnost je konkrétně písemně vymezena v tzv. popisech funkce. Do organizačního chodu školy jsou vymezením činností zapojeni i vedoucí jednotlivých komisí, třídní učitelé a ostatní pracovníci. Zápisy z jednání pedagogické rady a jednotlivých komisí mají průměrnou vypovídací hodnotu. Kontrolou těchto zápisů bylo zjištěno, že ne vždy stanovují konkrétní odpovědnost a časový horizont pro splnění zadaných úkolů. Vnitřní řád školy obsahuje některá problematická ustanovení (např. bod 6 - žák odpovídá škole za své chování i mimo školu, bod 3 - povinnost zakoupit si naprogramovanou kartu umožňující vstup do školy). V bodě 7 vymezená dvacetiminutová přestávka neodpovídala skutečnosti (přestávka zkrácena o pět minut), povinnost oznámit důvod nepřítomnosti na výuce do 24 hodin (bod 13) není v relaci s vyhláškou MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o středních školách, kde je tato povinnost zákonným zástupcům stanovena do tří dnů). Vnitřní řád školy vůbec nehovoří o právech žáků (Úmluva o právech dítěte) a neřeší otázku plnoletých studentů (Všeobecná deklarace lidských práv). Organizace vyučování je stanovena rozvrhem hodin. Porušením § 14 odst. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991Sb., o středních školách, ve znění pozdějších předpisů, je zařazení deváté vyučovací hodiny povinného vyučovacího předmětu v jednom dni, které bylo zaznamenáno v týdenním rozvrhu školy celkem devětkrát a týkalo se celkem sedmi tříd, ale nepostihuje každý týden všechny žáky, protože ve většině případů je devátá vyučovací hodina dělená. V rozvrhu hodin není zařazena povinná dvacetiminutová přestávka, čímž byl porušen § 14 odst. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o středních školách, ve znění pozdějších předpisů. Ve třídě 3.A byl porušen § 14 odst. 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991Sb., o středních školách, ve znění pozdějších předpisů, tím, že byl překročen nejvyšší

povolený počet žáků ve třídě o dva žáky. Název školy, který je uveden na úředním razítku se státním znakem, není shodný s názvem školy uvedeným v síti škol, čímž byl porušen § 1 odst. 5 a 6 vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991Sb., o středních školách, ve znění pozdějších předpisů. Vnitřní informační systém je dobře zajištěn týdenními plány činnosti, pravidelnými týdenními poradami sboru, informačními nástěnkami pro učitele a žáky a každodenním kontaktem ředitele školy a jeho zástupců s pracovníky školy. Rodiče jsou informováni na pravidelných třídních schůzkách dvakrát ročně. Studijní průkazy (žakovské knížky) pro podrobnější informovanost rodičů o prospěchu a chování žáků nejsou zavedeny, v některých předmětech si vedou žáci přehled o klasifikaci ve svých sešitech. Rada školy není ustanovena. K prezentaci na veřejnosti využívá škola také vlastní výstavní síň, ve které vystavují jak profesionální umělci, tak žáci školy. Výroční zpráva, včetně zprávy o hospodaření, obsahuje informace dle § 17 písm. e, odst. 2 a 3, zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Nedostatkem je uvádění osobních údajů o zaměstnancích nad rámec citovaného zákona. Kontrolou třídních knih bylo zjištěno, že dochází k poměrně častému zkracování výuky, např. ve dnech před prázdninami nebo z důvodů jednání pedagogické rady. Neodúčené hodiny nejsou ve třídních knihách přehledným způsobem evidovány a např. ve třídě 2E u předmětu občanská nauka by odpadnutím dalších hodin nebyl do konce školního roku odučen plánovaný počet hodin.

Škola vyplnila po uplynutí každého čtvrtletí roku 2000 „Čtvrtletní výkaz o pracovnících a mzdových prostředcích“ - Škol P 1-04. Výkaz byl zpracován podle typu činností, t.j. výuka, domov mládeže a školní jídelna. Z jednotlivých výkazů vyplývalo plnění závazných ukazatelů, plnění mzdové regulace podle nařízení vlády č. 48/95 Sb., o usměrňování výše prostředků vynakládaných na platy a odměny za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, evidence počtu pedagogických a nepedagogických pracovníků, výše jednotlivých nárokových a nenárokových složek platu a jejich procentuální plnění. Škola regulovala zaměstnanost a finanční prostředky vynaložené na platy podle zákona č. 143/92 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v RO a PO, ve znění pozdějších předpisů a postupovala při odměňování zaměstnanců podle nařízení vlády č. 251/92 Sb., o platových poměrech zaměstnanců v rozpočtových a některých dalších organizacích, ve znění pozdějších předpisů, a vydaného „Vnitřního platového předpisu SPŠ Mladá Boleslav“. Příplatky za vedení byly v roce 2000 kromě řediteli vyplaceny i osmi vedoucím zaměstnancům podle stupně řízení v souladu s § 5 citovaného zákona, § 8 citovaného nařízení a odst. č. 5 citovaného vnitřního platového předpisu školy. Řediteli školy byl stanoven a vyplácen příplatek za vedení v roce 2000 v souladu s „Metodickým pokynem ke stanovení výše příplatku za vedení, k poskytování osobního a zvláštního příplatku, ředitelům škol, předškolních a školských zařízení, které zřizuje MŠMT ČR“ pod č.j. 29 000/99-26 ze dne 6. října 1999. Zvláštní příplatky byly vyplaceny v souladu s § 9 nařízení vlády č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, ve znění pozdějších předpisů, a odstavce 6 „Vnitřního platového předpisu SPŠ Mladá Boleslav“, ve kterém ředitel školy stanovil výši zvláštního příplatku pro určení příplatků za třídnictví podle počtu žáků ve třídě. Výroční zpráva o hospodaření dle ustanovení § 17e odst. 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, byla zpracována za období roku 1999 a I. pololetí roku 2000. Obsahovala veškeré povinné údaje.

Celkově byla oblast organizování hodnocena jako pouze vyhovující.

Vedení a motivování pracovníků

Demokratický styl řízení s prvky liberálního i autokratického přístupu se projevil v míře

delegování kompetencí a odpovědností, které přenesl ředitel školy na své podřízené. Tento systém umožňuje pracovníkům školy svými podněty a připomínkami aktivně spoluvytvářet profil a pozici školy v regionu. Jsou tak cíleně vytvářeny podmínky pro uplatnění tvořivosti všech pracovníků. S ohledem na finanční a organizační možnosti školy se nedaří některé náměty realizovat v praxi (dokončení realizace plánovaných sportovišť). Pedagogický sbor (průměrný věk 48 let) je tvořen vesměs kvalifikovanými pracovníky, přestože někteří vyučující získali předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro jiný typ školy. Studium německého jazyka dokončují na pedagogických fakultách ve školním roce 2000/2001 dvě učitelky; dva inženýři - učitelé odborných předmětů zahajují od 1. září 2001 studium DPS (doplňkové pedagogické studium) při ČVUT Praha. V rámci finančních možností škola využívá nabídek k účasti na vzdělávacích akcích pro pedagogy (pořádá např. „Služba škole“). Dle výroční zprávy se v loňském roce zúčastnilo těchto aktivit 35 pedagogů. Kritéria pro stanovení výše osobních příplatků jsou písemně stanovena přílohou k vnitřnímu platovému předpisu. Návrhy na přidělení nenárokových složek platu vycházejí již od předsedů jednotlivých komisí a obou zástupců. Ředitel k těmto podnětům přihlíží při svém rozhodování o výši osobních příplatků a odměn. Rozpětí a výše osobních příplatků mají dostatečně motivující charakter a jsou obvykle přiznávány na půl roku.

Vnitřním rozpisem počtu zaměstnanců a prostředků na platy stanovil ředitel školy objem finančních prostředků na vyplacení nenárokových složek platu, výše osobních příplatků a odměn v souladu s § 12 zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů a § 7 nařízení vlády č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců v rozpočtových a některých dalších organizacích, ve znění pozdějších předpisů. Po uplynutí každého měsíce ředitel školy vyhodnotil skutečný stav čerpání finančních prostředků určených na nárokové a nenárokové složky. Úspory vzniklé z nemocnosti, neplaceného volna a jiných organizačních změn byly použity na zvýšení objemu prostředků na vyplacení nenárokových složek. Škola použila k odměňování zaměstnanců fondu odměn, který vytvořila rozdělením zlepšeného hospodářského výsledku z minulých let.

Vedení a motivování pracovníků mělo velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Operativní systém kontroly je naplňován pravidelnými týdenními poradami vedení školy, na které navazují porady s pedagogickým sborem. Samostatný a jednotný plán kontrolní činnosti není písemně zpracován, vnitřní kontrola je kompetenčně rozdělena dle pracovních náplní vedoucích pracovníků. Ředitel školy preferuje průběžnou každodenní kontrolu svých podřízených. Oficiální písemné podklady o provedených kontrolách a následných opatřeních předložil zástupce ředitele s orientací na odborné předměty. Některé poznatky z kontrolní činnosti se objevují v zápisech z jednání pedagogické rady a v týdenních plánech. Kvalita výchovně-vzdělávacího procesu je kontrolována ředitelem a jeho zástupci při hospitacích, jejichž četnost byla velmi nízká s ohledem na velikost pedagogického sboru a počet tříd. Ústně stanovený minimální počet jedné hospitace za měsíc splňuje a překračuje jen zástupce ředitele, který má na starosti sledování kvality výuky odborných předmětů. Ve sledovaných pohospitačních rozhovorech ředitele školy a jeho zástupce (orientovaného na všeobecně vzdělávací předměty) s jednotlivými vyučujícími byly v zásadě vystiženy nejvýznamnější klady a zápory sledovaných hodin. Obecně méně pozornosti věnovali oba vedoucí pracovníci organizaci, metodám a formám výuky a částečně i oblasti plánování a motivace. Dílčí nedostatky byly zjištěny v kvalitě vedení pedagogické dokumentace (nezapsané hodiny ve třídních knihách, škrtnání ve třídních výkazech a jejich neúplné vyplnění, nepřesné zápisy).

Narozdíl od předešlého školního roku nevyužila škola testů „Kalibro“ jako evaluačního nástroje pro sledování kvality práce pedagogů a hodnocení úrovně výsledků učení žáků. Přestože jsou ve škole vytvořeny jisté kontrolní mechanismy, nedaří se je v plné míře naplňovat v praxi. Jisté rezervy byly zjištěny v účinnosti kontroly na všech úrovních, v malé míře je prováděna hospitační činnost.

Měsíčně byla prováděna kontrola plnění závazných ukazatelů, rozpočtové kázně a mzdové regulace. Byl kontrolován stav účetní se stavem skutečným podle bankovních výpisů. Průběžně byla kontrolována zejména správnost, úplnost a náležitosti účetních dokladů v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 563/91 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. V závěru roku 2000 byla provedena inventarizace státního majetku bez zjištěných rozdílů mezi účetním a skutečným stavem nemovitého a movitého majetku. K 31. 12. 2000 byla provedena inventarizace pokladní hotovosti, zásob, cenin, pohonných hmot, pohledávek a závazků. Nebyly zjištěny rozdíly mezi účetním a skutečným stavem.

Celkově měla kontrolní činnost průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

V oblasti řízení převažovala v některých aspektech negativa u plánování a organizování, kontrolní mechanismy měly průměrnou úroveň a velmi dobře byla hodnocena oblast vedení a motivování pracovníků.

Celkově byla kvalita řízení na základě zjištěných skutečností ve sledovaných oblastech hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU A KONTROLA DODRŽOVÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISU

Hodnocení čerpání NIV

Porovnáním rozpisu závazných ukazatelů rozpočtu neinvestičních výdajů se skutečným čerpáním neinvestičních výdajů škola neporušila rozpočtovou kázeň a veškeré finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu vyčerpala. V rámci zúčtování neinvestičních dotací a příspěvků za rok 2000 vykážala škola hospodářský výsledek z hlavní činnosti školy ztrátu ve výši 369,38 Kč. Škola navrhla krytí zhoršeného hospodářského výsledku na vrub zůstatku rezervního fondu. Ke krytí skutečně vyplacených mezd použila škola kromě příspěvku ze státního rozpočtu také finanční prostředky fondu odměn ve výši 7.498,- Kč a rezervního fondu 2.774,- Kč ke krytí zákonných odvodů. Kromě prostředků ze státního rozpočtu (19,914.000,- Kč) a skutečně dosažených vlastních výnosů (3,746.900,- Kč) škola měla k dispozici účelově určené finanční prostředky získané z národních kanceláří programů Evropské unie na realizaci předloženého projektu Comenius ve výši 57.035,- Kč, z toho v roce 2000 použila 3.720,- Kč. Podle projektu a uzavřené smlouvy může škola využít zbylé finanční prostředky v roce 2001. V závěru roku 2000 škola odvedla 16.000,- Kč za pronájem státního majetku v předchozích letech, který byl soudní cestou vymáhán a dlužníkem uhrazen.

Hodnocení čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele mzdové regulace (limit počtu pracovníků, limit prostředků na platy, limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci) byly dodrženy.

Mzdové prostředky byly vyplaceny ve výši 11,440.498,- Kč v souladu a návaznosti na účetnictví a výkaznictví. V rámci celkových vyplacených mezd byl překročen limit na platy

o 7.498,- Kč . Ke krytí překročeného objemu prostředků na platy použila škola fondu odměn. V průběhu sledovaného období byly mzdové prostředky čerpány rovnoměrně a regulovány s platnými předpisy.

Čerpání nenárokových složek platu, t.j. rozdělení mezi osobní příplatky a odměny bylo vykázáno v poměru 74,34 % a 25,66 % , což ne zcela vyhovuje principu čerpání stanovenému metodikou MŠMT, t. j. 80% a 20 %.

Hodnocení čerpání ONIV

Škola pro rok 2000 obdržela ze státního rozpočtu na ostatní neinvestiční výdaje (provoz) příspěvek 4,252.000,- Kč. Skutečné náklady školy podle výkazu zisku a ztráty Úč ROPO 4-02 za rok 2000 činily 8,036.534,95 Kč. Škola pokryla celkové náklady příspěvkem ze státního rozpočtu a dosaženými vlastními výnosy ve výši 3,784.165,- Kč. Podíl státního příspěvku na veškeré úhrady nákladů byl 52,91 %.

Hodnocení použití účelových prostředků

Škola obdržela finanční prostředky z národních kanceláří programů Evropské unie SOCRATES ve výši 57.035,-na realizaci projektu COMENIUS – AKTIVITA 1 č. CA 1-98-II.-23 pod názvem „Příprava pro Evropu – Co spojuje a co rozděluje mladé v Evropě“. Projekt je koncipován na období od 1. 3. 2000 do 30. 6. 2001. Škola v roce 2000 vyčerpala 3.720,- Kč. Zúčtování finančních prostředků bude provádět po realizaci celého projektu.

Dále škola hospodařila s účelově přidělenými prostředky ze státního rozpočtu na velkou údržbu ve výši 137.000,- na akci s názvem „Oprava komínu plynové kotelny“. Skutečné náklady na opravu komínové vložky činily Kč 143.000,-. Rozdíl mezi skutečnými náklady a přidělenými prostředky škola uhradila z vlastních výnosů.

Prvním rozpočtovým opatřením k 1. 4. 2000 poskytl nadřízený orgán ze státního rozpočtu škole chybějící finanční prostředky na platy /548.000,- Kč/ a s tím související zákonné odvody /232.000,- Kč/ v celkové výši 780.000,- Kč na dosažení průměrného platu pedagogů a ostatních zaměstnanců v roce 2000 srovnatelného s republikovým průměrem. Finanční prostředky byly stoprocentně vyčerpány.

Ze státního rozpočtu v rámci rozpisu rozpočtu škola obdržela finanční prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků ve výši 40.460,- (t. j. při počtu 578 žáků 70,-/žáka). Skutečně zafinancovala náklady ve výši 43.227,-. Rozdíl mezi přidělenými prostředky a skutečnými náklady uhradila z vlastních výnosů.

Hodnocení čerpání investičních prostředků

Škola obdržela neinvestiční dotaci v rámci investiční výstavby na program modernizace vybavení školní kuchyně domova mládeže v celkové výši 1,090.000,- Kč. Celkovým nákupem podle jmenovitého seznamu uhradila faktury za celkovou částku 1,089.721,-. Zbylé finanční prostředky ve výši 279,- Kč byly v rámci zúčtování se státním rozpočtem ponechány na investičním účtu u ČNB Praha k 31. 12. 2000.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina ze dne 19. prosince 1991, dodatek ke zřizovací listině ze dne 31. října 1994 č.j. 24752/94-60, změna zřizovací listiny (dodatek č. 2) ze dne 29. října 1998 č.j. 29 751/98-21
- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 28 194/99-21 ze dne 15. září 1999

- Učební plán studijního oboru 23-45-M/005 Silniční doprava - provoz a údržba vozidel (vydalo MŠMT ČR dne 20. listopadu 1995, č.j. 25 319/95-23 s platností od 1. září 1995 počínaje prvním ročníkem)
- Učební plán studijního oboru 23-45-L/514 Silniční doprava - provoz a údržba vozidel (vydalo MŠMT ČR dne 19. srpna 1994, č.j. 21 300/94-23 s platností od 1. září 1994 počínaje prvním ročníkem)
- Učební plán studijního oboru 23-41-M/001 Strojírenství (vydalo MŠMT ČR 14. března 1994, č.j. 12 578/94-23 s platností od 1. září 1994 počínaje prvním ročníkem)
- Učební plán studijního oboru 23-41-M/001 Strojírenství (vydalo MŠMT ČR 29. prosince 1997, č.j. 37 747/97-23 s platností od 1. září 1998 počínaje prvním ročníkem)
- Učební plán studijního oboru 64-42-M/003 Strojírenská technická administrativa (vydalo MŠMT ČR dne 17. června 1994, č.j. 18 090/94-23 s platností od 1. září 1994 počínaje prvním ročníkem)
- Učební osnovy předmětu český jazyk a literatura pro střední školy (schválilo MŠMT ČR dne 21. června 1990, č.j. 18 743/90-21)
- Učební osnovy předmětu matematika (schválilo MŠMT ČR dne 5. června 1990, č.j. 17 686/90-21,
- Učební osnovy předmětu dějepis (schválilo MŠMT ČR dne 27. června 1990, č.j. 19 172/90-21)
- Učební osnovy předmětu český jazyk a literatura pro střední odborné školy (schválilo MŠMT ČR dne 19. července 1999, č.j. 25625/99-22)
- Učební osnovy předmětu matematika pro studijní obory SOŠ a SOU (schválilo MŠMT ČR dne 14. června 2000, č.j. 21 307/2000-22)
- Učební osnovy předmětu dějepis pro studijní a učební obory v odborném školství (schválilo MŠMT ČR dne 14. června 1999, č.j. 23 094/99-22)
- Učební osnovy předmětu tělesná výchova pro čtyřletá gymnázia č.j. 17 668/91-20, vydalo MŠMT ČR dne 24. května 1991 s platností od 1. září 1991
- Vzdělávací koncepce školy
- Časový harmonogram školního roku 2000/2001
- Vnitřní platový předpis SPŠ Mladá Boleslav (včetně přílohy)
- Vnitřní řád školy
- Organizační řád SPŠ Mladá Boleslav
- Pracovní náplně pracovníků školy
- Personální dokumentace vybraných pracovníků školy
- Třídní knihy, třídní výkazy za školní rok 2000/2001
- Časové tematické plány
- Hospitační záznamy
- Rozvrh hodin ve školním roce 2000/2001
- Podkladová inspekční dokumentace
- Záznamy z pedagogických rad, zápisy předmětových komisí, týdenní plány
- Inspekční zpráva č.j. 034 1 98-3004 z 12. ledna 1998
- Finanční rozvahy neinvestičních výdajů pro rok 2000

- Vnitřní rozpisy počtu zaměstnanců a prostředků na platy pro rok 2000
- Závazné ukazatele, rozpisy rozpočtů, rozpočtová opatření v roce 2000
- Výkaz zisku a ztrát PO Úč PO 4-02 období 1-12/2000,
- Rozvaha PO Úč PO 3-02 období 1-12/2000, 12/1999
- Účtová osnova platná pro rok 2000
- Náklady a výnosy podle položek a jednotlivých analytických účtů za období 1-12/2000, leden 2000
- Zúčtování neinvestičních dotací a příspěvků za rok 2000 včetně „Rekapitulace“
- Podklady pro závěrečný účet – příloha č. 2 za rok 2000
- Stavby bankovních účtů – výpisy k 31. 12. 2000, k 31. 12. 1999
- Stavby jednotlivých fondů – FKSP, FO, RF a FRIM k 31. 12. 2000 a 31. 12. 1999
- Pokladní deník a doklady za prosinec 2000 a leden 2001
- Směrnice pro cestovní náhrady, oběh dokladů, peněžní hotovost, o evidenci majetku, stavu zásob a inventarizaci, o zúčtování časového rozlišení nákladů a výnosů, odpisový plán, přehled odebíraného tisku
- Účetní doklady za období leden 2000 – červen 2000 a týkající se všech účelových prostředků
- Vnitřní platový předpis platný pro rok 2000 a 2001
- Jmenování ředitele školy (dekret MŠMT ČR č.j. 14 353/92-24 ze dne 23. 3. 1992) a potvrzení ve funkci ředitele na základě konkursu č.j. 24 705/96-60 ze dne 6. 8. 1996
- Výkazy o pracovnících a MP regionálního školství Škol P1- 04 za období 1-3, 1-6, 1-9 a 1-12
- Mzdová inventura – výstupní sestava zpracování mezd programu VEMA
- Statistický výkaz o škole, DM a ŠJ školního roku 1999/2000 a 2000/2001
- Uzavřené pojistné smlouvy a smlouva uzavřená s EU
- Výroční zpráva o činnosti školy, výroční zpráva o hospodaření za rok 1999 a I. pol. roku 2000

ZÁVĚR

Podmínky vzdělávání

Materiální zázemí výuky bylo nejslabší stránkou podmínek pro vzdělávání, což se projevilo ve vybavení především kmenových učeben. Ve škole dostupná didaktická technika a další pomůcky byly využívány jen v malé míře. Materiální podmínky pro výuku čtyř sledovaných předmětů byly pouze vyhovující, v ostatních případech byly hodnoceny jako průměrné a velmi dobré. Celkově měly materiální podmínky pro výuku průměrnou úroveň.

Výukové prostory odpovídaly psychohygienickým zásadám, některé učebny měly jen průměrnou estetickou úroveň a jejich prostředí bylo pro výuku jednotlivých předmětů málo motivující a podnětné. Celkově měly psychohygienické podmínky výuky průměrnou úroveň.

Po stránce personálního zabezpečení výuky převažovalo u sledovaných předmětů pozitivní hodnocení. Personální podmínky pro výuku byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Podmínky školy pro výuku sledovaných předmětů byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Průběh vzdělávání

Výuka českého jazyka a literatury, matematiky a dějepisu byla plánována (ve výše

popsaných ročnících) podle neplatných učebních osnov. Bezprostřední příprava vyučujících byla pečlivá zejména po stránce obsahové. Plánování a příprava výuky měly u sledovaných předmětů celkově průměrnou úroveň.

Dílčí nedostatky se objevovaly v oblasti výukových metod a forem práce, kde většinou převažovalo tradiční verbální pojetí výuky s dominantní rolí učitele. Organizačním nedostatkem bylo časté nezařazení závěrečného shrnutí a systematizace učiva. Organizace, metody a formy práce měly u sledovaných předmětů celkově průměrnou úroveň.

V menší míře bylo v navštívených hodinách zastoupeno hodnocení výkonů žáků, využití motivace a zpětné vazby. Úroveň hodnocení a motivace byla celkově posouzena jako průměrná.

Z hlediska komunikace a interakce byl zaznamenán vstřícný vztah učitelů k žákům, slabším místem bylo nevytváření dostatečného prostoru pro rozvoj komunikativních dovedností žáků. Oblast interakce a komunikace měla u sledovaných předmětů celkově velmi dobrou úroveň.

Kvalita vzdělávání byla u dvou předmětů (chemie a technika administrativy) hodnocena jako velmi dobrá, v ostatních osmi případech (český jazyk a literatura, matematika, občanská nauka, dějepis, tělesná výchova, blok odborných ekonomických předmětů, technické kreslení, silniční vozidla) byla kvalita výuky průměrná.

Celkově byl průběh vzdělávání u sledovaných předmětů hodnocen jako průměrný.

Řízení školy

Vedení školy zpracovalo v písemné podobě koncepci dalšího rozvoje, kterou se mu daří postupně naplňovat. Porušením obecně platných předpisů bylo provádění nepovolených úprav v učebních plánech a překročení maximálního počtu hodin povinných předmětů v jednom týdnu (viz výše). Dalším porušením obecně platných právních předpisů bylo v některých ročnících plánování výuky českého jazyka a literatury, matematiky a dějepisu podle neplatných učebních osnov. Celkově bylo plánování hodnoceno jako pouze vyhovující.

Dobré výchozí předpoklady pro funkční organizování vytváří organizační řád školy. Jisté nedostatky byly shledány ve vnitřním řádu. Porušení obecně platných právních předpisů bylo zjištěno v rozvrhu hodin (nedodržení dvacetiminutové přestávky a plánování devíti hodin povinných vyučovacích předmětů v jednom dni) a v počtu zapsaných žáků ve třídě 3.A (překročení maximálního počtu žáků ve třídě). Dalším porušením obecně platných právních předpisů bylo používání úředního razítka se státním znakem, na kterém se uvedený název školy neshoduje s názvem uvedeným v síti škol. Celkově bylo organizování hodnoceno jako pouze vyhovující.

Vedení pracovníků vychází z demokratických principů. Ředitel školy se snaží zainteresovat jednotlivé pracovníky na vytváření profilu školy. Hodnotící kritéria jsou jasně formulována. Rozsah a výše nenárokových složek platu má dostatečně motivující charakter. Úroveň hodnocení a motivace byla velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy jsou ve škole vytvořeny včetně vymezení kontrolních kompetencí vedoucích pracovníků. Ve vlastní účinnosti kontroly byly zjištěny jisté rezervy na všech úrovních kontroly. Slabším místem byla malá četnost hospitací ze strany ředitele a jednoho zástupce. Oblast kontroly byla hodnocena jako průměrná.

Kvalita řízení byla celkově hodnocena jako průměrná.

Celkově byla činnost školy na základě dílčích zjištění orientační inspekce hodnocena jako průměrná.

Celkové zhodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených kontrolovanému subjektu ze státního rozpočtu

Škola finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu v kontrolovaném v období roku 2000 vynaložila efektivně vzhledem k účelu a jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům. V kontrolovaných oblastech roku 2000 nebylo zjištěno ne hospodárné nebo neefektivní čerpání prostředků státního rozpočtu. Všechny finanční prostředky přidělené v roce 2000 byly se státním rozpočtem řádně zúčtovány a prostředky získané za pronájem státního majetku v předešlých letech ve výši Kč 16.000,- byly řádně odvedeny zpět do státního rozpočtu. Škola má podle zákona č. 563/91 Sb., o účetnictví, účetnictví průkazné a úplné, dodržuje Opatření FMF č.j. V/20 530/1992 Sb., kterým se stanoví účtová osnova s postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce v platném znění pro příslušné kontrolované období.

V rámci inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Vývoj školy od poslední inspekční návštěvy

V prosinci roku 1997 proběhla ve škole orientační inspekce zaměřená na hodnocení kvality řízení. Kontrolní činností bylo zjištěno, že přetrvávají pozitiva v oblasti koncepčního plánování, v personálním zajištění výuky, v oblasti motivace a hodnocení pracovníků školy. Pokračuje i spolupráce s řadou podniků a organizací při zajištění odborné praxe žáků. Opakovaně byly zjištěny dílčí nedostatky v úpravách učebních plánů, které byly v některých případech provedeny nad rámec možných změn daných učebními dokumenty. Ve vnitřním řádu školy přetrvává nevyváženost práv a povinností žáků, dílčí nedostatky se objevovaly ve vedení předepsané pedagogické dokumentace, přetrvává nízká četnost hospitací ředitele a jednoho zástupce. Nově zjištěné nedostatky se týkaly oblasti organizování (rozvrh hodin, počet žáků ve třídě, neplatné razítko, učební osnovy). Pozitivním zjištěním je postupná realizace koncepce školy.

Doporučení pro ředitele:

- věnovat pozornost materiálnímu zázemí výuky (vybavení a podnětnost kmenových učeben) a využívání stávajících pomůcek a didaktické techniky při výuce,
- zvážit možnost zavedení desetiminutových přestávek,
- vybudovat sportovní areál v prostoru současné písčité plochy se zaměřením na sektory pro atletiku a zajistit vybudování příslušných hygienických zařízení a šaten u všech sportovišť.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

**Školní inspektoři
a další zaměstnanci ČŠI:**

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Mgr. Richard Spiegl

.....

Členové týmu

Ing. Ivana Nová

.....

Ing. Václav Groušl

.....

Mgr. Jaroslav Chrpa

.....

PaedDr. Václav Skála

.....

Marie Albrechtová

.....

Další zaměstnanec ČŠI

Ing. Jan Nechutný

.....

V Rakovníku dne 21. května 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 24. května 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Ing. Petr Dobrkovský

.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	2001-06-11	144/01
Zřizovatel:	2001-06-11	145/01

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.